טרף בקלפי פרק רביעי יומא מד.

יכול אף בכל העזרה. לא יהא אדם עומד כשהכהן מקטיר קטרת לפני ולפנים: **אין לי אלא כשעת הקטרת קטורת.** לקמיה מפרש מאי משמע: **הוי אומר זו הקטרת קטרת.** דאילו מתן דמים אין שום כהנים שהפר מכפר עליו ועל הכהנים והשעיר על ישראל: **על לשון הרע.** כי היכא דקרא לשון הרע הוה דכתיב (במדבר יז) אתם המיתם את עם ה' ומתם לשון הרע בחשאי הוא: **מכין האולם ולמזבח.** מכל אויר כ"ב אמות שביניהם: **ל"ש אלא כשעת הקטרת דהיכל.** דמזבח הפנימי שחרית וערבית שהרי סמוך לו: **אבל כשעת הקטרת דלפני ולפנים.** מהיכל שהוא סמוך לו פרשי אבל מבין האולם ולמזבח שהוא מרוחק לא פרשי: **כשעת מתן פר כהן משיח.** הכא על אחת מכל המלות שבעה בהולאת עצמו ועשה ומתן דמו על הפרוכת ועל מזבח הזהב: **ושעירי עבודה כוכבים.** ליכור שעבדו ע"ז בהולאת בית דין מביאים פר לעולה ושעיר לחטאת כדכתיב בפרשת שלח לך אנשים (שם טו) ואותו שעיר מתן דמו על הפרוכת ואינו נאכל כדלפנים בסיפרא וסיפרי ובמסכת זבחים (דף מז.): **הא מה מעלה יש כו'.** האי הא כמו הרי כלומר מעתה [מה] מעלה יש בפרשה בין היכל לבין אולם ולמזבח: **בין כשעת הקטרה כו'.** קא סלקא דעתיה בין כשעת הקטרה לפני ולפנים בין שלא בשעת הקטרה לפני ולפנים אלא בשעת מתן דמים לפני ולפנים: **ומבין אולם ולמזבח אין פורשין.** משום לפני ולפנים אלא בשעת מתן דמים: **מאי לאו כו'.** כדפרישית: **לא כשעת הקטרה דהיכל.** קאמר דפורשים מבין האולם ולמזבח והכי קתני כשם שפורשים מבין האולם בשעת הקטרה דהיכל כך פורשין בשעת מתן פר כהן משיח דהוי נמי בהיכל: **אי הכי.** דכשם שפורשין בשעת הקטרה דהיכל קאי ולא אדלפני ולפנים הא מה מעלה יש בתמיה וכי אין עוד מעלה אלא הא דשלא בשעת הקטרה דלפני ולפנים דקתני שבהיכל פורשין בין בשעת הקטרה בין בהיכל בין לפני ולפנים בין שלא בשעת הקטרה אלא בשעת מתן דמים בין בהיכל בין לפני ולפנים ומבין האולם ולמזבח לא פרשין אלא בשעת הקטרה דהיא שעת מתן דמים דלפני ולפנים אלא בשעת הקטרה דהיכל הא אפילו בשעת הקטרה יש מעלה דאילו מהיכל פרשי כו': **הא קתני.** בגיתותא ה"ג קאמר האי (ג) שלא בשעת הקטרה דקאמר אלא בשעת הקטרה דהיכל קאמר אלא בשעת הקטרה היא לפני לפנים: **בין בשעת הקטרה.** [דהיכל] והא שלא בשעת הקטרה דקתני תנא אלא בשעת הקטרה דהיא דהיכל דלפני ולפנים:

בקדושה

כשהיו ישראל במדבר סמוכין למדבר ודמעלה עשן משום דכתיב בההוא קרא אהרן והלי דשמעתא סד"ש משום דכתיב אהל מועד ולא מיקרי אהל מועד אלא במדבר ומקרא יתירא הוא דלא הוה צריך למיכתב אלא וכל אדם לא יהיה באהל לכפר בקדש וסד"ש דאתא למעוטי שילה וכית עולמים וכתר דמרגיזן שילה וכית עולמים אהל מועד דכתב רחמנא למעוטי עזרות אילטריך:

כך פורשין בשעת מתן פר כהן משיח. ה"ג הוה מלי למימר בשעת מתן פר ושעיר של יום"כ בהיכל אלא לא פסיקא ליה משום דיש מהן נמי לפני ולפנים: **מה** מעלה יש בין היכל ובי'. טובא איכא למזנח הזהב ומנורה ושלחן ומתן דמים בהיכל מה שאין כן בין האולם ולמזבח אלא לענין פרשה קאמר: **מאי** לאו בשעת הקטרה דלפני ולפנים. תימה לי מ"ש דנזרו לפרוש מבין האולם ולמזבח בשעת הקטרה דלפני ולפנים ולא בשעת הזאה והא בין הקטרה בין הזאה מחד קרא נפקא לעיל וי"ל בהקטרה דכתב בקרא בהדיא טפי גזרו בה רבנן ולא בהזאה דמייתורא דלכפר נפקא:

דאילו

בשילה ובית עולמים מניין. וכי האי גוונא אמרינן לקמן בפרק הוציאו לו (דף נג.) גבי מעלה עשן ובפרק שני שעירי (לקמן דף סז:) תניא (מדבר) המדברה לרבות טוב וגבעון שילה וכית עולמים ובפרק שני דסוטה (דף טז. ושם) גבי עפר סוטה ומן העפר אשר יהיה בקרקע המשכן קאמר שילה וכית עולמים מניין וכו' ובפ"ב דשבועות (דף טז:) דקאמר מכדי מקדש ליקרי משכן ומשכן ליקרי מקדש לימא מו לידי ולידי משכן מו לידי ולידי מקדש אלמא אע"ג דמקדש ליקרי משכן ומשכן ליקרי מקדש אילטריך תרי קראי חד למקדש וחד למשכן ולא גמירי מהדדי וקשה דבפרק קמא דמולין (דף כד.) גבי שיש שפוסלים בולוס קאמר יכול אף שילה וכית עולמים כן ת"ל ד(זאת) ובפ"ק דעירובין (דף כ.) שלמטן שלמטן קודש פתיחת דלמות ההיכל פסולין במקדש מנא לן אמכמן מקדש ליקרי משכן וי"ל בההיא דעירובין שמא איכא שום פסוק להשוות מקדש למשכן להיות מילתא וכן בפ' קמא דמולין ובתר דמעטינן שילה וכית עולמים ה(מזאת) אז נוקי אותו פסוק לדרשא אחרימי וריב"ש גרס בפרק שני דשבועות תרי קראי למה לי ולי נראה אע"ג דמקדש ליקרי משכן כו' אפי' הכי בההיא דשבועות דאיירי לענין טומאה סד"ש לאלק ביניהו כיון דחלוקין הן לענין טומאה דאי כתב מקדש ה"א דין הוא דטמא שנכנס למקדש חייב שהרי איסורו איסור עולם ואפילו בתר דנפיל ממילה חייבין על המקום משום טומאה אבל במשכן לאחר שנפנו משם ופירקוהו והעמידוהו במקום אחר אין חייבין על מקומו הראשון ואי כתב משכן ה"א דין הוא שחייב עליו אפי' שנמשא בזמן המשחה ואסור ליגע בו בטומאה אפילו בשהוא מפורק אבל אחני היכל שנשרו מותר ליגע בהם בטומאה והא נמי מיתרגלא הא דמגרגין קרא בפרק היה מביא (סוטה דף טז.) לרבות בית עולמים משום דאפקיה קרא בלשון טומאה דכתיב ונטמתה והיא נטמאה וכל הלכות שפך טומאה גמרינן מסוטה להכי ה"ל דמקדש ומשכן מלוקים לענין טומאה כדפרי' לענין טומאת סוטה נמי יהא חילוק ביניהם ומדע דהייט טעמא דאיסור כן יהודה ו)דמגרין קרא לרבות שילה וכית עולמים מדפליג עליה התם איסי בן מנחם ואמר אינו צריך ק"ו הוא ומה בטומאות קלות לא חילק הכתוב בין שילה וכית עולמים טומאת אשה חמורה לא כ"ש פירוש טומאות קלות הנכנס למשכן ולמקדש בטומאת הגוף חייב כרת אתרוייהו אע"ג דיש חילוק ביניהן כדפרישית אפילו הכי הוה לוותם לענין כרת הנכנס להם ומשום הא חילוק אין נראה לו לאלק ו)ומדבר המדבר סד"ש דווקא במשכן דלדקדוש

לד א ב ג מיי' פ"ג מהל' תמידין ומו"מ ה"ג. **ד** מיי' פ"ד מהל' מעילות ה"ב. **ה** מיי' פ"ב מהל' יום הכפורים הלכה ב:

עין משפט נר מצוה

רבינו חננאל

ודרשינה דפרוש אפילו בשעת הקטרה. ומיבעיא לן, בפה בהקטרה מנא לן ואמרינן מדכתיב הכא כפרה שנאמר לכפר בקודש, וכתיב ביום הכפורים וכפר בעדו ובעד ביתו ובעד כל קהל ישראל, איזהו היא כפרה ששוה לו ולביתו ולאחיו הכהנים ולכל קהל ישראל, הוי אומר זו הקטורת, שאם תאמר כפרת דמים, חלוקה כפרתם, הוא וביתו ואחיו הכהנים מהכפרים בפרו וישראל כל [הקהל] בשעיר. וקטורת מי מכפרת, אין, דכתיב ויתן את הקטורת ויכפר על העם. ותני רב חנניה מיכן למדנו לקטורת שמכפרת. ותנא דבי רבי ישמעאל על מה הקטורת מכפרת על לשון הרע יבא דבר שבחשאי ויכפר על מעשה חשאי. ועיקר זו השמועה בזבחים סוף פ' המזבח מקדש ובערכין פרק יש בערכין להקל ולהחמיר. ומפרש התם בבירור מבואר כי בגדי כהונה מכפרין, דאמר למה נסמכו בגדי כהונה לקרבנות, לומר לך מה קרבנות מכפרין אף בגדי כהונה מכפרין, כתונת מכפרת אשפיכות דמים, מכנסיים מכפרין על גלוי ערוות. מצנפת מכפרת על גסי הרוח. אבנט מכפר על הירהורי הלב. מעיל מכפר על לשון הרע. חשן מכפר על הדינין. אפוד מכפר על ע"ז. ציץ מכפר על עזי פנים. קשיא לשון הרע אלשון הרע. ופרקינן לשון הרע בצניעותא קטורת מכפרת, לשון הרע בפרהסיא מעיל מכפר. תנן התם בפרק ראשון מסכת כלים פורשין מבין האולם ולמזבח בשעת הקטרה. א"ר אלעזר לא שנו שפורשין מבין האולם ולמזבח, אלא בהקטרה דהיכל, אבל כשהקטיר לפני ולפנים, מהיכל פרשי, מבין האולם [ולמזבח לא פרשין]. ומוהבינן עליה מיהא דתני מה מעלה יש בין (האולם) [ההיכל] לבין האולם ולמזבח, אלא שבהיכל פורשין בין בשעת הקטרה בין שלא בשעת הקטרה. ומבין האולם ולמזבח לא פרשי אלא בשעת הקטרה. בשעת הקטרה מיהת פרשי ואפי' בהקטרה דלפני ולפנים. ופרקינן לא הקטרה דהיכל. והא איכא הא מעלה כו'.

תוס' ישנים (המשך)

שם רש"י שילה וטוב וגבעון משום דק"ל והלא שילה משכן גמור היה למה הוצרך הספיק לרבותו וטוב גבע וגבעון לא היו משכן קבוע אמרי אין מנחה קרייה בגמה כדאמרינן מזבחים ומבגילה ואין נראה לרבי לתחוק הספרים דהא שילה לא היה תמיד משכן שהיה לו בית של אבנים לעשה ועיעשות לעשה ואיכא נמי לתלן דאמר בפרק בתרא דזבחים (דף קח.) מנחה קרייה בגמה וטוב וגבעון בגמה הולי ואדרבה היה לו

תוס' ישנים

שם רש"י שילה וטוב וגבעון דק"ל והלא שילה משכן גמור היה למה הוצרך הספיק לרבותו וטוב גבע וגבעון לא היו משכן קבוע אמרי אין מנחה קרייה בגמה כדאמרינן מזבחים ומבגילה ואין נראה לרבי לתחוק הספרים דהא שילה לא היה תמיד משכן שהיה לו בית של אבנים לעשה ועיעשות לעשה ואיכא נמי לתלן דאמר בפרק בתרא דזבחים (דף קח.) מנחה קרייה בגמה וטוב וגבעון בגמה הולי ואדרבה היה לו

תורה אור השלם

1. וְכָל אָדָם לֹא יִהְיֶה בְּאֹהֶל מוֹעֵד בְּבֹאוֹ לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ עַד צֵאתוֹ וְכִפַּר בְּעַדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ וּבְעַד כָּל קְהַל יִשְׂרָאֵל: ויקרא טז יז
2. וְיָקָם אַהֲרֹן כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה וַיָּרֶץ אֶל תּוֹךְ הַקָּהָל וְהִנֵּה הֵחֵל הַנֶּגֶף בָּעָם וַיִּתֵּן אֶת הַקְּטֹרֶת וַיְכַפֵּר עַל הָעָם: במדבר יז יב

הגהות הב"ח

(ה) גמרא הוי אומר זה הקטרת הקטורת וקטורת מי מכפרא: (ב) שם ופר הפלס דגר של נטר ושעירי ע"ז ודמים של יוה"כ הם מה מעלה יש כל"ל וי"ב כך הוא הגירסא מתוס' שלנו פ"ל דכלי ש"ס: (ג) רש"י ד"ה הא קתני גיתותא ה"ג קאמר האי בשעת הקטרה דקאמר בשעת הקטרה דהיכל קאמר שלא בשעת הקטרה דקאמר שלא בשעת הקטרה דהיכל קאמר אבל בשעת הקטרה היא שלא בשעת הקטרה לפני ולפנים והא שלא בשעת הקטרה דקתני תנא וכו' כל"ל והד"ח:

הגהות הגר"א

[א] גמרא (לכפרת ביתו כפרת ביתו קודמת) תל"מ: [ב] שם (ולביתו) תו"מ:

מוסף רש"י

ויכפר על העם. בתחילת קרא שהוא לשון הרע דכתיב כיה אתם המיתם וגו' (זבחים פח:). יבא דבר שבחשאי. קטורת נעשית בהיכל בחשאי (ערכין טז.) שהיה הבהן לבדו שם כדתנן פורשין מבין האולם ולמזבח בשעת הקטרה, וכל שכן מן ההיכל שנאמר וכל אדם לא יהיה ובו' (זבחים שם). ויכפר על מעשה חשאי. לשון הרע בחשאי היא (ערכין שם). ואמרי לה כדי. שם חסם (גיטין פה:).

תוס' ישנים

שילה וכית עולמים מנין כו'. הקשה רבי דסכת משמע דצריך קראי לאוקמי יכן בפ"ב דשבועות (דף טז:) גבי נכנס למקדש בטומאה לא יפיון מקדש ומשכן ומצריך קרא לתרוייהו וכן לקמן בפ' הוציאו לו (דף נג.) גבי אין לי אלא עיקר מעלה עשן עלה מעלה עשן מנין ת"ל ומסה אין לי אלא אהל מועד שבמדבר שילה וכית עולמים מנין ת"ל ומסה וכן נמי לקמן בפרק כ' שעירים (דף סז:) המדבר המדבר המדבר לרבות טוב וגבעון שילה וכית עולמים וכן בפ' שני דסוטה (דף טז.) בקרקע המשכן אימר כן יהודה אומר לרבות טוב וגבעון שילה וכית עולמים ואילו בפרק ק"ק דמולין (דף כד.) בשמעתא דלוים פוסלים בשיש קאמר יכול בשילה וכית עולמים כו' ת"ל לעבוד כו' משמע מי לאו מישעות הוה ולוף שילה טוב וגבעון וכית עולמים מאהל מועד ובן בפ"ק דעירובין (דף כ.) שלמטן שלמטן קודש פתיחת דלמות ההיכל פסולין שנאמר ושחטו פתח אהל מועד ונקמר אלא בקרית ישרים חה פי' רש"י בסוטה: בפרשת קודמת בפרת ביתו. ותימה וכלא נעשית הטעורה הכל נגת אחת ומתי בפרת דאשון ומתי בפרת הנני ופי' רבינו שמואל דנ"מ הא דאמרינן בפ' בתרא (דהוריות יב.) בקרבן כהן קודם לקרבן ישראל ולהאי צריך האי קרא אף בפרתו קודמת לבפרת אחרי בהכהנים לא אחי שפיר וכן לבפרת ביתו ואי הוה אמרינן דלענין ודיר של פר מיירי דתניהו ענין לשם אחי שפיר שצריך ליתר אהרן עם הקדיש כי אם לא היה פסוק היה לו לכתוב בפסוק שנייה מיהו שנעבו אחילה לו: יבא דבר שבחשאי כו'. תימה לריב"ל מתה הוא בחשאי יותר מתמן דמים שהיו גם שם פורשין ויותקן לי לפרש שבתמן דמים היה מוצה אחת כו' אבל קטרת היה לגמרי בשתיקה וי"ל דאמ"ג

ו) כיון שם בהוריות הטעם בגמ'. וע"ע בס"ד.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com